

Nauka zawodu w małopolskich szkołach 2010

Małopolskie
Obserwatorium
Rynku Pracy
i Edukacji

Nauka zawodu w małopolskich szkołach 2010

Kraków, listopad 2010

Publikacja powstała w Wojewódzkim Urzędzie Pracy w Krakowie w ramach projektu Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji.

Opracowanie:
Katarzyna Antończak

Redakcja:
Agata Chrzęścjanek
Ewa Guzik

Wydawca:
Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie
plac Na Stawach 1
30-107 Kraków
www.wup-krakow.pl
www.obserwatorium.malopolska.pl

Wojewódzki
Urząd
Pracy
w Krakowie

Copyright © Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków, 2010

ISBN: 978-83-62384-48-8

Kopiowanie i rozpowszechnianie może być dokonywane z podaniem źródła.

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

Layout publikacji: Robert Krzeszowiak, www.roboska.com

Skład i opracowanie graficzne:
LOOZ DESIGN Tomasz Merwart, www.looz-design.pl

Druk:
Drukarnia LEYKO Sp. z o.o.
ul. Romanowicza 11
30-702 Kraków

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

Wstęp	5
I. Metodologia opracowania	7
II. Analiza danych	10
2.1 W jakich zawodach kształci się w Małopolsce?	10
2.2 Praktyczna nauka zawodu	13
2.2.1 Zajęcia praktyczne	15
2.2.2 Praktyki zawodowe w kraju	19
2.2.3 Praktyki zagraniczne	21
2.3 Zajęcia pozalekcyjne	23
2.4 Doradztwo zawodowe	25
2.5 Egzamininy zawodowe	27
2.6 Egzamininy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie	27
2.7 Egzamininy czeladnicze prowadzone przez rzemiosło	34
2.7.1 Egzamininy czeladnicze dla młodocianych pracowników	35
2.7.2 Egzamininy czeladnicze dla dorosłych	37
2.8 Egzamininy mistrzowskie prowadzone przez rzemiosło	38
III. Podsumowanie i najważniejsze wnioski	40
O Małopolskim Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji	43

Wstęp

Po raz drugi oddajemy w Państwa ręce opracowanie dotyczące praktycznej nauki zawodu. Podobnie jak przed rokiem pokazujemy w nim, jak małopolskie szkoły kształcą umiejętności zawodowe uczniów.

Rozdział pierwszy zawiera informacje, które trzeba mieć na uwadze przy interpretacji zamieszczonych w publikacji zestawień. Jest tu również spis wykorzystanych baz danych oraz instytucji, które przekazały dane.

Rozdział drugi stanowi analizę zebranego materiału. Scharakteryzowaliśmy absolwentów szkół zawodowych w rozbiciu na poszczególne typy placówek i profesje, a także opisaliśmy sytuację w zakresie praktycznej nauki zawodu. Część dotycząca praktycznej nauki zawodu została dodatkowo podzielona na zajęcia praktyczne i praktyki zawodowe (polskie i zagraniczne). Wszystko po to, aby odpowiedzieć na pytania: gdzie młodzież uczy się zawodu, na ile w edukację zawodową angażują się pracodawcy, a na ile centra kształcenia praktycznego oraz jak wygląda sytuacja w poszczególnych zawodach i powiatach.

Uzupełniając w opracowaniu znalazły się podrozdziały dotyczące zajęć pozalekcyjnych i doradztwa zawodowego. W ten sposób dowiedzieliśmy się, jakie formy doradztwa i zajęć pozalekcyjnych oferowano uczniom w roku szkolnym 2009/2010 – z rozróżnieniem na typy szkół i powiaty.

Egzaminy – weryfikując nabyte w szkole kwalifikacje – stanowią finalny etap kształcenia zawodowego. Stanowią także ostatnią część niniejszego opracowania. Informacje uzyskane od Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie oraz izb rzemieślniczych pokazują, jak na przestrzeni lat zmieniała się liczba osób przystępujących do egzaminu ogółem i w wybranych zawodach, a także jak zmieniała się zdawalność.

„Nauka zawodu w małopolskich szkołach” jest krótką syntezą tego, co w ciągu roku szkolnego dzieje się w kształceniu zawodowym. Opracowanie w tym zakresie nie powstałoby, gdyby nie dobra wola ludzi z wielu instytucji, zaangażowanych w szeroko rozumianą edukację zawodową. Szczególnie chcielibyśmy podziękować:

- wszystkim 178 szkołom z 21 małopolskich powiatów, które wypełniły ankietę
- wszystkim starostwom powiatowym / urzędom miast, które pośredniczyły w kontakcie ze szkołami zawodowymi
- centrom kształcenia praktycznego za udostępnienie danych o prowadzonej nauce zawodu
- izmom rzemieślniczym za przesłanie arkuszy z informacjami o wynikach egzaminów czeladniczych i mistrzowskich oraz o rzemieślnikach zaangażowanych w kształcenie zawodowe
- Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie za udostępnienie szczegółowych danych dotyczących egzaminów zawodowych przeprowadzonych przez nią w 2010 roku.

Serdecznie dziękując za zaangażowanie zachęcamy do lektury i już teraz zapraszamy do współpracy przy kolejnych badaniach i analizach Obserwatorium.

Zespół Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji

I. Metodologia opracowania

„Nauka zawodu w małopolskich szkołach 2010” stanowi analizę informacji z powszechnie dostępnych źródeł, tj.:

- Banku Danych Regionalnych (BDR) – Główny Urząd Statystyczny (GUS)
- Systemu Informacji Oświatowej, za www.mz.praca.gov.pl,
a także danych wygenerowanych dla potrzeb opracowania przez następujące instytucje:
 - centra kształcenia praktycznego z Krakowa, Nowego Sącza, Tarnowa i Oświęcimia¹
 - izby rzemieślnicze z Małopolski:
 - a. Małopolską Izbę Rzemieślniczą (zwaną dalej izbą krakowską)
 - b. Izbę Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie (zwaną dalej izbą tarnowską)
 - c. Izbę Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Nowym Sączu (zwaną dalej izbą nowosądecką)
 - Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie
 - szkoły zawodowe z Małopolski (poniższa tabela zawiera szczegółowe informacje o liczbie szkół, które udostępniły dane i odesłały wypełnione ankiety).

Opracowanie podsumowuje rok szkolny 2009/2010, więc wszystkie przytoczone dane dotyczą tego okresu – z wyjątkiem danych o absolwentach oraz egzaminach rzemieślniczych. W tych przypadkach podane liczby obrazują sytuację w 2009 roku.

¹ W Małopolsce funkcjonują jeszcze centra kształcenia praktycznego w Nawojowej i Olkuszu. Ponieważ działają one przy szkołach, wypełniły formularz przewidziany dla szkół.

Liczba szkół, do których zostały rozesłane ankiety w podziale na powiaty

powiat	odesłały ankiety	%	nie odesłały ankiety	%	ogółem	%
bocheński	7	78%	2	22%	9	100%
brzeski	6	67%	3	33%	9	100%
chrzanowski	6	100%	0	0%	6	100%
dąbrowski	2	50%	2	50%	4	100%
gorlicki	7	41%	10	59%	17	100%
krakowski	4	50%	4	50%	8	100%
Kraków	35	47%	39	53%	74	100%
limanowski	11	100%	0	0%	11	100%
miechowski	4	100%	0	0%	4	100%
myślenicki	3	30%	7	70%	10	100%
nowosądecki	14	100%	0	0%	14	100%
nowotarski	10	56%	8	44%	18	100%
Nowy Sącz	12	52%	11	48%	23	100%
olkuski	6	60%	4	40%	10	100%
oświęcimski	11	73%	4	27%	15	100%
proszowicki	0	0%	3	100%	3	100%
suski	5	56%	4	44%	9	100%
tarnowski	7	70%	3	30%	10	100%
Tarnów	16	62%	10	38%	26	100%
tatrzański	4	80%	1	20%	5	100%
wadowicki	3	23%	10	77%	13	100%
wielicki	5	83%	1	17%	6	100%
ogółem	178	59%	126	41%	304	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS01/2010

Liczba szkół, do których zostały rozesłane ankiety w podziale na publiczne i niepubliczne

typ szkoły	odesłały ankietę	%	nie odesłały ankiety	%	ogółem	%
publiczna	146	73%	54	27%	200	100%
niepubliczna	32	31%	72	69%	104	100%
ogółem	178	59%	126	41%	304	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS02/2010

W rozdziale poświęconym egzaminom zawodowym analiza porównawcza odnosi się tylko do wybranej grupy zawodów. Wybrane zostały te zawody, w których było najwięcej osób przystępujących do egzaminów w 2010 roku (w przypadku OKE) i w 2009 roku (w przypadku izb).

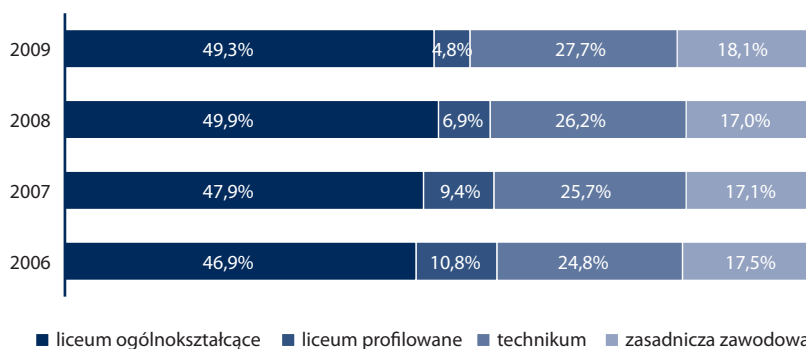
Opracowanie zawiera dużo więcej danych niż to, które przygotowaliśmy dla Państwa w roku poprzednim. Znacząco poprawiła się także jakość prezentowanego materiału. Niestety nie wszystkie szkoły odesłały ankietę, a z powiatu proszowickiego z żadnej szkoły nie otrzymaliśmy wypełnionego formularza. Liczymy, że kolejna edycja pozwoli uzupełnić i tę lukę.

II. Analiza danych

2.1 W jakich zawodach kształci się w Małopolsce?

Chociaż wśród osób, które ukończyły szkoły w 2009 roku, **nadal większość stanowią absolwenci liceum** (ogólnokształcącego i profilowanego), to **zaważalne są zmiany w preferencjach młodzieży**: z roku na rok zwiększa się udział absolwentów technikum. W 2009 – po nieznacznych spadkach między 2006 a 2008 rokiem – wzrósł także odsetek absolwentów szkół zasadniczych zawodowych.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży w Małopolsce (łącznie ze szkołami specjalnymi)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

NZWMS03/2010

Warto zauważyć, że popularność poszczególnych typów szkół jest zróżnicowana powiatowo. W Krakowie i powiecie chrzanowskim absolwenci liceów ogólnokształcących stanowili w 2009 roku ponad 60% ogółu absolwentów, a w powiatach tatrzańskim i proszowickim już tylko nieco ponad 20%. W powiatach tatrzańskim i proszowickim najwięcej osób ukończyło technika – ponad 40%, a w powiecie miechowskim odsetek ten wyniósł nawet 52%. Z kolei najwięcej absolwentów szkół zasadniczych zawodowych było w powiatach brzeskim, nowotarskim i tarnowskim.

Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży w 2009 w podziale na powiaty i typy szkół

	liceum ogólnokształcące	liceum profilowane	technikum	zasadnicza zawodowa	ogółem
bocheński	39%	5%	34%	21%	100%
brzeski	35%	0%	37%	29%	100%
chrzanowski	64%	1%	24%	10%	100%
dąbrowski	43%	9%	25%	23%	100%
gorlicki	40%	4%	37%	19%	100%
krakowski	51%	9%	20%	20%	100%
Kraków	64%	4%	20%	11%	100%
limanowski	46%	3%	31%	21%	100%
miechowski	32%	13%	52%	3%	100%
myślenicki	34%	3%	37%	26%	100%
nowosądecki	37%	6%	38%	19%	100%
nowotarski	45%	9%	18%	29%	100%
Nowy Sącz	52%	4%	24%	20%	100%
olkuski	56%	3%	35%	6%	100%
oświęcimski	44%	7%	27%	23%	100%
proszowicki	22%	7%	42%	28%	100%
suski	38%	6%	34%	22%	100%
tarnowski	39%	1%	30%	29%	100%
Tarnów	60%	4%	23%	13%	100%
tatrzański	24%	12%	40%	23%	100%
wadowicki	39%	4%	33%	23%	100%
wielicki	45%	0%	26%	28%	100%
ogółem	49%	5%	28%	18%	100%

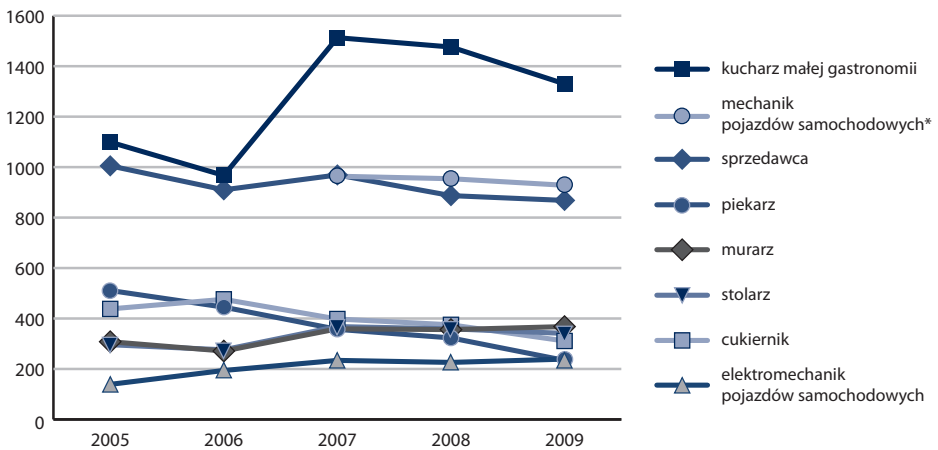
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS – Bank Danych Regionalnych

NZWMS04/2010

W 2009 roku szkoły opuścili absolwenci wykształceni w 60 zawodach policealnych / średnich zawodowych i 41 zasadniczych zawodowych. Co ważne, **od pięciu lat najliczniejszą grupą kończącą zasadnicze szkoły zawodowe są kucharze małej gastronomii, mechanicy pojazdów samochodowych i sprzedawcy. Technika i szkoły policealne kształcą najwięcej techników ekonomistów i techników mechaników.** Warto jednak zauważyć, że od trzech lat we wszystkich wymienionych wyżej zawodach absolwentów stopniowo ubywa, przy czym w zasadniczych szkołach zawodowych głównie na korzyść murarzy, stolarzy i elektromechaników pojazdów samochodowych, a w technicach i szkołach policealnych – techników informatyków i techników hotelarstwa.

Liczba absolwentów szkół zasadniczych zawodowych w latach 2005-2009 (w wybranych zawodach)

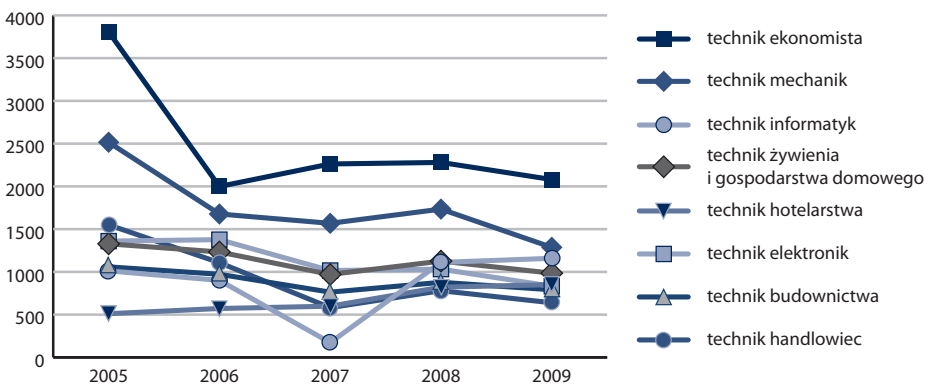

* brak danych za lata 2005 i 2006

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SIO

NZWMS05/2010

Liczba absolwentów szkół średnich zawodowych i policealnych w latach 2005-2009 (w wybranych zawodach)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z SIO

NZWMS06/2010

2.2 Praktyczna nauka zawodu

Uczenie się zawodu to przede wszystkim poznawanie go w praktyce. W zasadniczych szkołach zawodowych odbywa się to w czasie zajęć praktycznych², a w technikach i szkołach policealnych dodatkowo w czasie praktyk³.

Praktyczna nauka zawodu najczęściej organizowana jest w szkolnych warsztatach / pracowniach, u pracodawców oraz w centrach kształcenia praktycznego (CKP).

Centra kształcenia praktycznego są dla szkół „zapleczem technicznym”, miejscem gdzie uczniowie mają możliwość pracować z nowoczesnymi technologiami – takimi samymi lub zbliżonymi do tych, jakimi dysponują firmy z danej branży. **Z roku na rok liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w centrach zwiększa się.** Przybywa również szkół, które z nimi współpracują. Z informacji przekazanych przez cztery centra z Małopolski (Tarnowa, Nowego Sącza, Krakowa i Oświęcimia) wynika, że stanowią one ośrodek praktycznej nauki przede wszystkim w zawodach z branży mechanicznej, elektrycznej i budowlanej. Jeśli chodzi o zawody, to najwięcej kształci się w nich techników elektroników i techników mechaników. W przeciągu ostatnich trzech lat dynamicznie wzrastała liczba techników informatyków, technologów robót wykończeniowych w budownictwie oraz elektro-mechaników.

Liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w czterech centrach kształcenia praktycznego w Małopolsce

	2007/2008	zmiana 2007/08 a 2008/09	2008/2009	Zmiana 2008/09 a 2009/10	2009/2010
CKP Oświęcim	1106	11%	1227	7%	1315
CKP Tarnów	945	19%	1120	13%	1265
CKP Kraków	456	4%	474	-5%	448
CKP Nowy Sącz	386	34%	517	-23%	399
ogółem	2893	15%	3338	3%	3427

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez CKP z Małopolski

NZWMS07/2010

2 Zajęcia praktyczne: celem jest opanowanie umiejętności zawodowych niezbędnych do podjęcia pracy w danym zawodzie. Liczbę godzin oraz miejsce określa dyrektor szkoły [por. *Nauka zawodu. Szkoła czy pracodawca? Raport z badania praktycznej nauki zawodu realizowanej przez małopolskich przedsiębiorców*, Kraków: Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, 2009, ISBN: 978-83-927362-8-8].

3 Praktyki zawodowe: celem jest zastosowanie i pogłębienie zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy [por. j.w].

Liczba szkół współpracujących z CKP

	2007/08	2008/09	2009/2010
Oświęcim	5	5	7
Tarnów	5	7	7
Kraków	15	16	16
Nowy Sącz*			7
ogółem	25	28	37

*Brak danych za rok szkolny 2007/2008 i 2008/2009

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez CKP z Małopolski

NZWMS08/2010

Liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w małopolskich CKP w podziale na wybrane zawody (od roku szkolnego 2007/2008 do 2009/2010)

nazwa zawodu	2007/2008	zmiana 2007/08 a 2008/09	2008/2009	zmiana 2008/09 a 2009/10	2009/2010
technik elektronik	615	7%	657	0%	660
technik mechanik	472	29%	611	-7%	568
technik mechatronik	207	7%	222	18%	261
technik informatyk	73	111%	154	47%	226
mechanik pojazdów samochodowych	198	-8%	182	2%	185
technik elektryk	185	-17%	153	2%	156
technik pojazdów samochodowych	31	229%	102	45%	148
technik budownictwa	230	-7%	215	-38%	134
technolog robót wykończeniowych w budownictwie	10	740%	84	60%	134
elektromechanik	30	107%	62	95%	121
monter instalacji i urządzeń sanitarnych	103	6%	109	3%	112

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez CKP z Małopolski

NZWMS09/2010

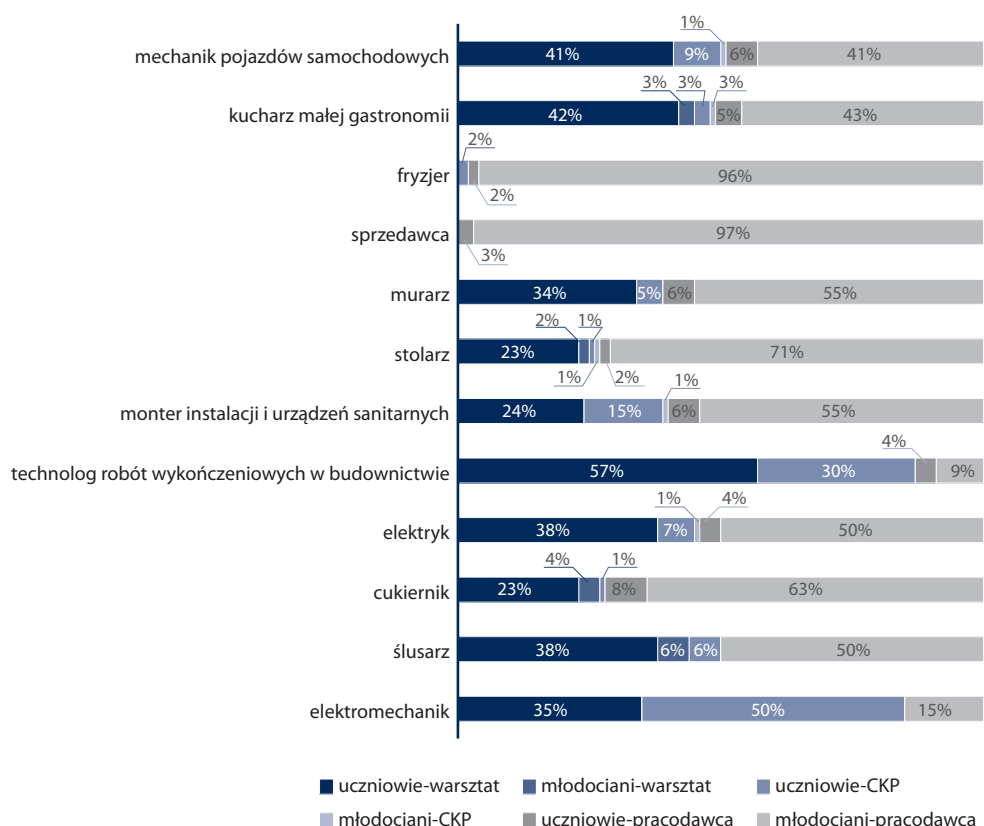
2.2.1 Zajęcia praktyczne

Z danych przekazanych przez szkoły zawodowe wynika, że w ramach zajęć praktycznych z centrami kształcenia praktycznego współpracowały placówki z 12 powiatów.

Jeśli chodzi o zasadnicze szkoły zawodowe, to dominowała nauka w trybie młodocianego pracownika⁴ – w takich zawodach jak fryzjer czy sprzedawca niemal wszyscy uczyli się zawodu w ten sposób. Jednym z wyjątków był zawód elektromechanika, w którym połowa uczniów odbywała kształcenie w CKP.

Warto zauważyć, że w kształcenie młodocianych angażuje się coraz więcej rzemieślników: pomiędzy 2008 a 2009 rokiem liczba tych, którzy zatrudnili młodocianego, wzrosła o 17%. Z drugiej strony w ciągu czterech ostatnich lat przybywało młodzieży zainteresowanej nauką w zawodach rzemieślniczych: w 2009 roku zawarto z młodocianymi pracownikami 6977 umów, czyli o 5% więcej niż rok wcześniej.

Miejsce odbywania zajęć praktycznych młodzieży z zasadniczych szkół zawodowych w wybranych zawodach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS10/2010

4 Więcej w raporcie *Nauka zawodu. Szkoła czy pracodawca?*...

Praktyczna nauka zawodu w rzemiośle

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
rzemieślnicy prowadzący praktyczną naukę zawodu dla młodocianych pracowników	2000	8%	2167	19%	2586	17%	3037
umowy zawarte z młodocianymi pracownikami	5655	11%	6303	5%	6624	5%	6977
młodociani pracownicy przystępujący do egzaminu (przygotowanie teoretyczne w szkole)	2452	-14%	2098	-5%	1989	22%	2420
młodociani pracownicy przystępujący do egzaminu (przygotowanie teoretyczne na kursach)	192	1%	193	1%	194	-14%	167

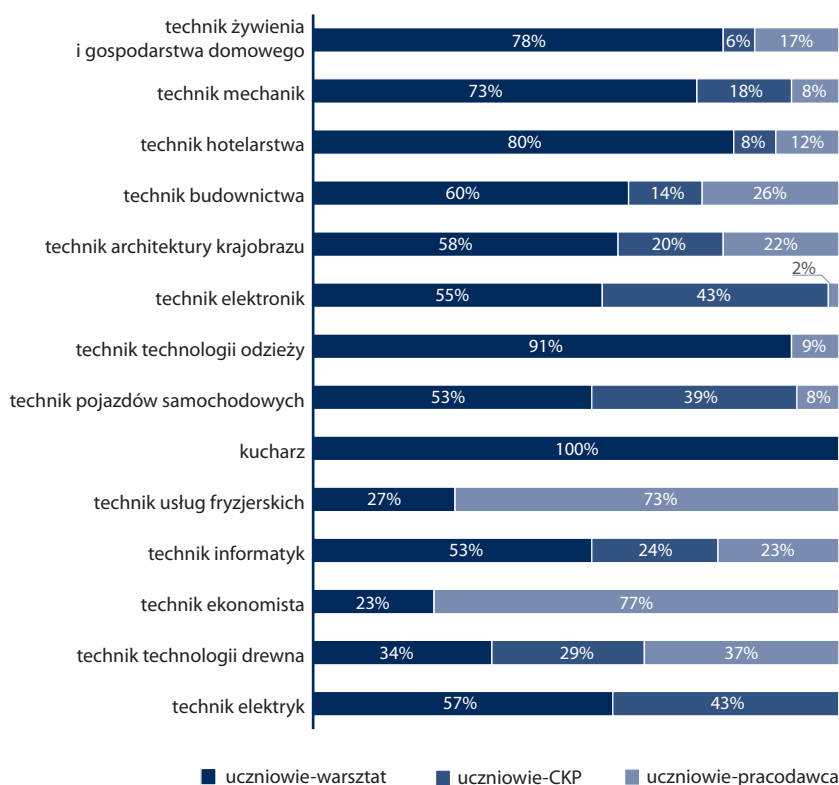
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS11/2010**

W technikach i szkołach policealnych kształcenie praktyczne najczęściej odbywa się w warsztatach szkolnych. Dla przykładu w pracowniach nabywali praktyczne umiejętności wszyscy kucharze i niemal wszyscy technicy technologii odzieży kształcący się w technikach, a także wszyscy technicy rachunkowości i niemal wszyscy technicy usług kosmetycznych, będący uczniami szkół policealnych. Trzeba jednak zauważyć, że technika i szkoły policealne dużo częściej niż zasadnicze szkoły zawodowe współpracują z centrami kształcenia praktycznego. Jest to szczególnie widoczne w przypadku techników elektryków, techników elektroników i techników BHP.

Pracodawcy w zakresie zajęć praktycznych współpracują z technikami i szkołami policealnymi raczej sporadycznie. Jeżeli przyjmują uczniów, to przede wszystkim techników ekonomistów i techników usług fryzjerskich oraz w przypadku szkół policealnych – opiekunów medycznych i techników farmaceutycznych.

Miejsce odbywania zajęć praktycznych uczniów technikum w wybranych zawodach

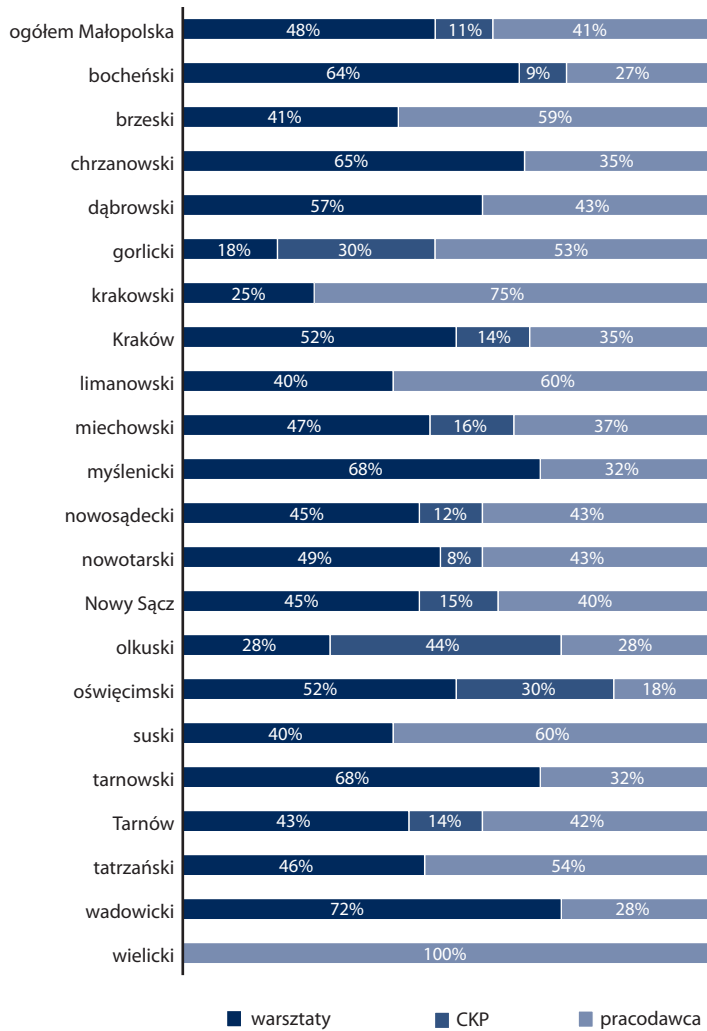

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS12/2010

Różnice w sposobie realizacji zajęć praktycznych występują nie tylko ze względu na typ szkoły i zawód, ale też ze względu na miejsce. W powiecie wielickim i krakowskim zdecydowana większość uczniów uczestniczy w zajęciach praktycznych u pracodawcy. W powiatach myślenickim i wadowickim większość uczniów uczy się zawodu w warsztatach szkolnych. Natomiast w centrach kształcenia praktycznego stosunkowo najwięcej osób kształci się w powiecie olkuskim.

Miejsce odbywania zajęć praktycznych w podziale na powiaty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS13/2010

2.2.2 Praktyki zawodowe w kraju

W czasie praktyk zawodowych (trwających od dwóch do czterech tygodni) uczniowie mają wykorzystać zdobytą wiedzę i umiejętności w warunkach jak najbardziej zbliżonych do rzeczywistości. **Dlatego też zazwyczaj odbywają się one u pracodawców.** Mogą odbywać się również w centrach kształcenia praktycznego, jednakże niewiele szkół korzysta z takiej możliwości: w roku szkolnym 2009/2010 były to trzy placówki (jedna z powiatu gorlickiego i dwie z miasta Tarnowa). Szkoły te wysłały na praktyki do CKP uczniów technikum i szkół policealnych w zawodach: technik informatyk, elektryk, elektronik, mechanik, bezpieczeństwa i higieny pracy.

Znalezienie firm, które chcą przyjmować uczniów na praktyki, stanowi dla szkół zawodowych duży problem. W roku szkolnym 2009/2010 na jednego pracodawcę prowadzącego praktyki przypadało średnio 6 uczniów technikum, przy czym w zawodach takich jak technik leśnik było to aż 110 uczniów, technik górnictwa podziemnego – 18, technik technologii żywności – 17. Z drugiej strony w przypadku techników inżynierii środowiska i melioracji oraz techników usług fryzjerskich na jednego pracodawcę przypadało tylko 2 uczniów.

Średnia liczba uczniów technikum odbywających praktyki u jednego pracodawcy (w podziale na wybrane zawody)

powyżej 10 uczniów			
technik leśnik	110	technik technologii odzieży	14
technik technologii żywności	17	technik mechatronik	11
technik górnictwa podziemnego	18		
pomiędzy 5 a 10 uczniów			
technik architektury krajobrazu	10	kelner	6
technik geodeta	8	technik elektryk	6
technik elektronik	7	kucharz	5
technik hotelarstwa	7	technik agrobiznesu	5
technik mechanizacji rolnictwa	6	technik organizacji usług gastronomicznych	5
technik mechanik	6	technik ekonomista	5
mniej niż 5 uczniów			
technik informatyk	4	technik logistyk	2
technik budownictwa	4	technik obsługi turystycznej	2
technik żywienia i gospodarstwa domowego	4	technik usług fryzjerskich	2
technik ochrony środowiska	4	technik inżynierii środowiska i melioracji	2
technik handlowiec	3		
średnia ogółem	6		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS14/2010

Podobną sytuację obserwuje się w szkołach policealnych: tu również liczba uczniów przebywających na praktykach u jednego pracodawcy waha się w zależności od zawodu. Są firmy, które w roku szkolnym 2009/2010 były w stanie przyjąć nawet 62 praktykantów (osoby kształcące się na techników wiertników). Jednak większość firm, które zdecydowały się współpracować ze szkołami zawodowymi, przyjmuje co najwyżej kilku uczniów, na przykład po jednym techniku ekonomisty czy techniku rachunkowości.

Średnia liczba uczniów szkół policealnych odbywających praktyki u jednego pracodawcy (w podziale na wybrane zawody)

powyżej 10 uczniów			
technik wiertnik	62	technik górnictwa podziemnego	14
pomiędzy 5 a 10 uczniów			
ratownik medyczny	10	opiekun medyczny	7
mniej niż 5 uczniów			
technik obsługi turystycznej	4	technik usług fryzjerskich	2
technik bezpieczeństwa i higieny pracy	3	technik rolnik	2
technik usług kosmetycznych	2	technik informatyk	2
technik administracji	2	technik farmaceutyczny	2
technik hotelarstwa	2	technik architektury krajobrazu	2
technik mechanik	2	technik elektryk	1
technik budownictwa	2	technik ekonomista	1
technik logistyki	2	technik rachunkowości	1
średnia ogółem	4		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS15/2010

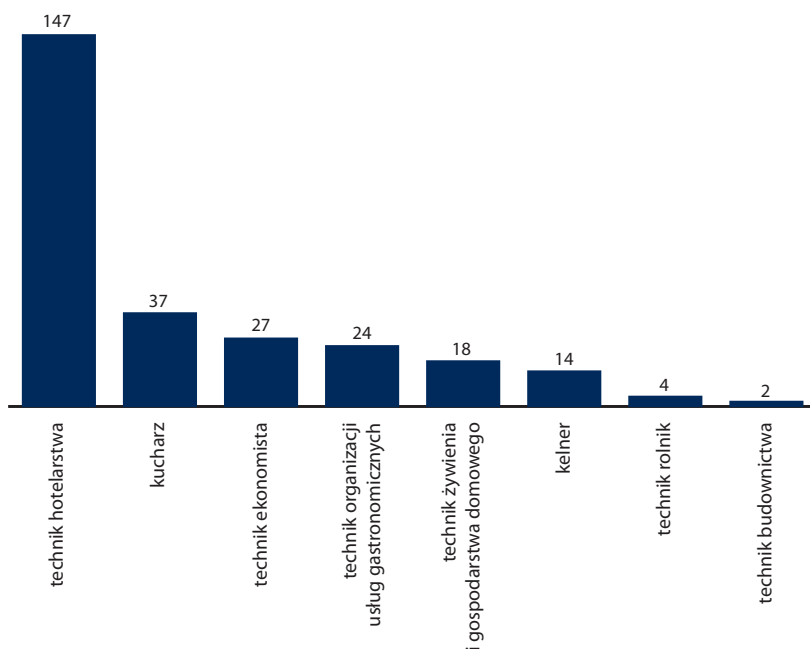

2.2.3 Praktyki zagraniczne

Jeśli chodzi o praktyki zagraniczne, to organizowało je 14 szkół z 10 powiatów (po dwie szkoły z powiatu bocheńskiego, brzeskiego, tarnowskiego i miasta Krakowa: po jednej szkole z powiatu limanowskiego, myślenickiego, nowosądeckiego, suskiego, tatrzańskiego i wadowickiego). Ogółem **w porównaniu do poprzedniego roku liczba szkół organizujących praktyki zawodowe poza granicami Polski zmniejszyła się.**

W praktykach zagranicznych uczestniczyli przede wszystkim uczniowie z branży gastronomiczno-hotelarskiej, w tym najczęściej przyszli technicy hotelarstwa. Młodzież wyjeżdżała głównie do Niemiec.

Liczba uczniów na praktykach zagranicznych (w podziale na zawody)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS16/2010

Zagraniczne praktyki zawodowe w roku szkolnym 2009/2010

kraj	liczba współpracujących szkół	powiat, w którym działa szkoła	zawód, w którym odbywały się praktyki
Austria	1	limanowski	technik hotelarstwa
Bułgaria	1	wadowicki	technik hotelarstwa
Czechy	1	tatrzański	technik hotelarstwa
Francja	1	Kraków	kelner technik hotelarstwa technik organizacji usług gastronomicznych
Grecja	2	suski wadowicki	kucharz technik hotelarstwa
Niemcy	9	bocheński brzeski Kraków limanowski myślenicki suski tarnowski Kraków	kelner kucharz technik budownictwa technik hotelarstwa technik organizacji usług gastronomicznych technik rolnik technik żywienia i gospodarstwa domowego kelner kucharz
Słowacja	2	nowosądecki	technik organizacji usług gastronomicznych technik żywienia i gospodarstwa domowego
Wielka Brytania	1	brzeski	technik ekonomista
Włochy	1	wadowicki	technik hotelarstwa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

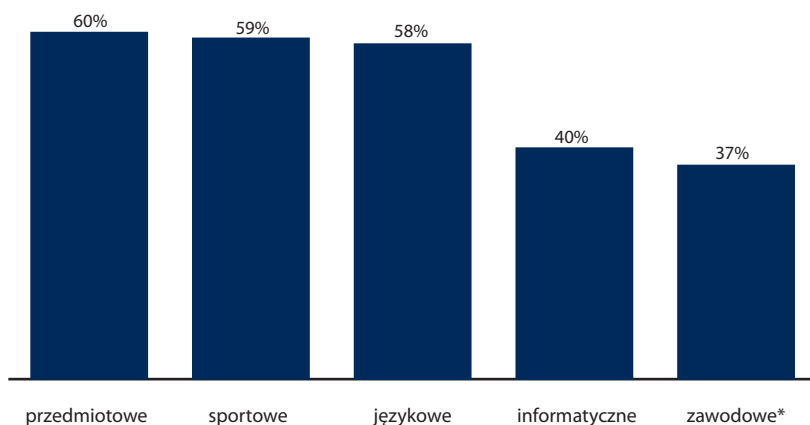
NZWMS17/2010

2.3 Zajęcia pozalekcyjne

Zdecydowana większość szkół zawodowych oferuje uczniom dodatkowe zajęcia pozalekcyjne – jedynie 14% placówek nie prowadziło w roku szkolnym 2009/2010 ani jednego typu, wskazanego w ankiecie. Z kolei aż 71% placówek organizowało więcej niż jedno zajęcia, przy czym wiele z nich prowadzono w ramach konsultacji nauczycielskich, czyli tak zwanej „dziewiętnastej godziny”. Najwięcej szkół oferowało dodatkowe zajęcia przedmiotowe (60%), sportowe (59%) i językowe (58%).

Zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez szkoły (procent zespołów szkół)

*dające dodatkowe kwalifikacje zawodowe / uprawnienia

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS18/2010

Z dodatkowych zajęć korzystali przede wszystkim uczniowie technikum: w roku szkolnym 2009/2010 niemal trzy czwarte ankietowanych techników w ten sposób organizowało uczniom czas wolny, przy czym najczęściej były prowadzone zajęcia przedmiotowe, przygotowujące do egzaminu maturalnego. W wielu technikach organizowano także zajęcia językowe: w 70% z angielskiego, w 46% z niemieckiego i w 20% z innego języka. Nieco rzadziej zdarzały się zajęcia informatyczne. W tym wypadku 20% szkół umożliwiało doksztalcanie się z programu AutoCAD oraz w zakresie niezbędnym do uzyskania certyfikatu ECDL, a 50% placówek uruchomiło kółka informatyczne z innych dziedzin IT, takich jak np. obsługa systemu zarządzania treścią Joomla! Organizacja znacznej części zajęć była możliwa dzięki dofinansowaniu ze źródeł zewnętrznych, m.in. w ramach projektów unijnych. Szczególnie widać to w przypadku zajęć przedmiotowych (w ok. 30% techników finansowało je ze środków innych niż budżet szkoły), języka angielskiego (25%) oraz ECDL (15%).

Zasadnicze szkoły zawodowe organizowały głównie zajęcia sportowe, i to zarówno dla uczniów, jak i młodocianych. Ponadto około 35% zawodówek prowadziło zajęcia przedmiotowe, a około 25% – kółka informatyczne. Sporadycznie nauczano języków obcych.

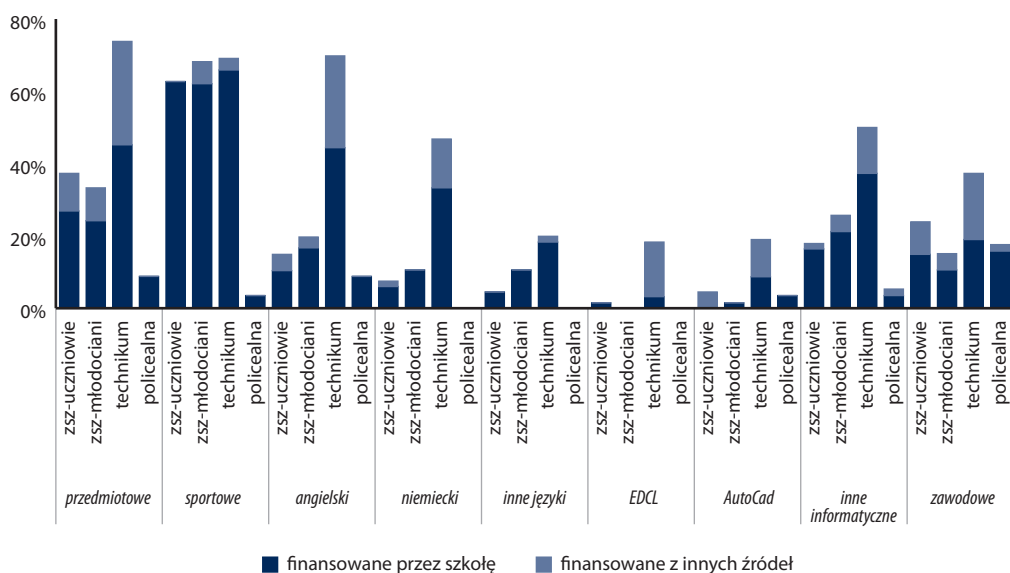

Jeśli chodzi o szkoły policealne, to tylko nieliczne oferowały jakiegokolwiek z wymienionych w ankiecie zajęć.

Wiele szkół daje swoim uczniom możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych. W roku szkolnym 2009/2010 było to 40% placówek. Część z nich (w technikach około 20%, w zasadniczych zawodowych mniej niż 10%) finansowało je z dodatkowych środków, zdobytych m.in. w ramach projektów unijnych.

Dodatkowe zajęcia zawodowe oferowane przez szkoły dotyczyły różnych dziedzin. Najwięcej zasadniczych szkół zawodowych oraz techników oferowało kursy: operatora wózka widłowego, barmański, prawa jazdy, spawania. Ponadto popularne były kursy SEP, CDN Optima, caringu, kelnerski, zdobnicstwa cukierniczego i obsługi kasy fiskalnej.

Zajęcia pozalekcyjne oferowane przez szkoły (w podziale na typy szkół i źródło finansowania)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS19/2010

Kursy zawodowe organizowane są także przez centra kształcenia praktycznego. W roku szkolnym 2009/2010 centra z Krakowa, Tarnowa, Nowego Sącza i Oświęcimia prowadziły 24 kursy, w których łącznie wzięło udział 968 uczniów. Najwięcej osób skorzystało z:

- kursu SEP – 348 uczniów
- kursu komputerowego (ECDL-Core, ECDL-CAD, AUTO-CAD) – 165 uczniów
- kursu na operatora wózka widłowego wraz z wymianą butli – 110 uczniów
- nauki jazdy samochodem – kat.B – 63 uczniów
- kursu spawacza metodą 135 – 30 uczniów.

2.4 Doradztwo zawodowe

Najpopularniejszą formą doradztwa w szkołach w roku 2009/2010 **były lekcje z wychowawcą** (organizowało je 75% placówek) **oraz spotkania z pedagogiem szkolnym** (70% placówek). Wiele szkół współpracowało też z powiatowymi urzędami pracy (44%). Spotkania z pracownikami PUP odbywały się przede wszystkim w powiatach: dąbrowskim, chrzanowskim, krakowskim, miechowskim i tatrzańskim.

Znacznie mniej szkół oferowało uczniom zajęcia ze specjalistami z mobilnych centrów informacji OHP oraz poradni psychologicznej. W mniejszości znalazły się też szkoły, które zatrudniały doradcę zawodowego (25% ankietowanych placówek) lub prowadziły szkolny ośrodek kariery (11%).

Oprócz wymienionych wyżej form doradztwa niemal 20% szkół organizowało dla swoich uczniów inne zajęcia pomagające podjąć decyzje dotyczące przyszłości zawodowej. I tak najbardziej powszechne było uczestnictwo w targach edukacyjnych i targach pracy. Dużą popularnością cieszyły się także wycieczki zawodowe i spotkania z pracodawcami. Ponadto uczniowie technikum mieli okazje spotykać się z przedstawicielami szkół wyższych.

Formy doradztwa zawodowego oferowane przez małopolskie szkoły (procent zespołów szkół)

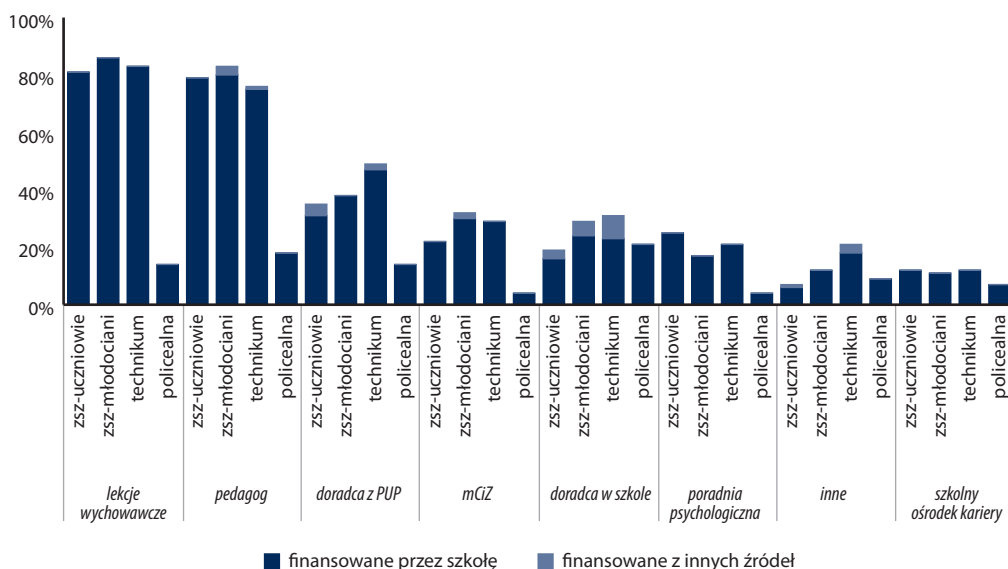
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS20/2010

W zasadniczych szkołach zawodowych i technikach oferowano różne formy doradztwa zawodowego. Szkoły policealne natomiast, jeśli w ogóle oferowały zajęcia z doradztwa, to najczęściej w postaci spotkań z pedagogiem szkolnym.

Ogólnie rzecz biorąc jedynie 16% szkół nie prowadziło w roku szkolnym 2009/2010 żadnych zajęć zawierających elementy doradztwa zawodowego. Najwięcej placówek (około 25%) oferowało trzy różne formy, 7% nawet sześć lub więcej. Podobnie jak zajęcia pozalekcyjne doradztwo w wielu szkołach realizowane było w ramach „dziewiętnastej godziny”, rzadziej jednak dofinansowywane było ze źródeł zewnętrznych. Ewentualne wsparcie dotyczyło przede wszystkim wynagrodzenia doradcy zawodowego – z takiej możliwości korzystało 8% techników i około 5% zasadniczych szkół zawodowych.

Doradztwo zawodowe oferowane przez szkoły (w podziale na typy szkół)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez małopolskie szkoły

NZWMS21/2010

2.5 Egzaminy zawodowe

Egzaminy zawodowe sprawdzają wiedzę (część teoretyczna) i umiejętności (część praktyczna) uczniów z zakresu danego zawodu. W Małopolsce przeprowadzane są przez:

- Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie
- izby rzemieślnicze: Małopolską Izbę Rzemiosła i Przedsiębiorczości, Izbę Rzemieślniczą oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Tarnowie oraz Izbę Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Nowym Sączu
- Kuratorium Oświaty w Krakowie.

2.6 Egzaminy Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

W 2010 roku Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Krakowie przeprowadziła egzaminy w 112 zawodach. Łącznie zostało do nich zgłoszonych ponad 25 tys. uczniów. Jeśli chodzi o zasadnicze szkoły zawodowe, to najwięcej osób przystąpiło do egzaminu w zawodach: kucharz małej gastronomii, mechanik pojazdów samochodowych oraz sprzedawca. Uczniowie techników i szkół policealnych najczęściej podchodzili do egzaminów w zawodach technik informatyk, technik ekonomista i technik mechanik.

Ogólnie rzecz biorąc **w 2010 roku przybyło uczniów przystępujących do egzaminów OKE** (niezależnie od typu szkoły), i to zarówno do części pisemnej jak i praktycznej. W szkołach zasadniczych zawodowych największą dynamikę wzrostu, jeśli chodzi o podejście do egzaminu, widać wśród przyszłych murarzy, monterów instalacji i urządzeń sanitarnych oraz operatorów obrabiarek skrawających. Porównując rok 2007 i 2010 liczba egzaminowanych murarzy zwiększyła się o 175% w przypadku części pisemnej i 194% w przypadku części praktycznej. Liczba operatorów obrabiarek skrawających (w tym samym okresie) zwiększyła się aż o 1486% w przypadku części pisemnej i o 1286% w przypadku części praktycznej.

Liczba uczniów zgłoszonych i przystępujących do egzaminu OKE w 2010 roku

	uczniowie zgłoszeni do egzaminu	przystąpili do części pisemnej	przystąpili do części praktycznej
zasadnicza zawodowa	5253	4997	4658
technikum uzupełniające	716	512	574
technikum	13142	11113	11279
szkoła policealna	5946	4641	5075
ogółem	25057	21263	21586

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWMS22/2010

Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przystępujący do egzaminu OKE w latach 2007-2010 w wybranych zawodach

	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009	zmiana 09/10	2010
część pisemna							
kucharz małej gastronomii	1310	11%	1455	4%	1520	-12%	1345
sprzedawca	934	-5%	886	9%	966	-8%	891
mechanik pojazdów samochodowych	518	2%	530	10%	583	15%	672
murarz	166	36%	225	28%	288	58%	456
ślusarz	85	47%	125	10%	137	12%	153
monter instalacji i urządzeń sanitarnych	31	29%	40	210%	124	20%	149
elektryk	112	-44%	63	2%	64	83%	117
operator obrabiarek skrawających	7	357%	32	144%	78	42%	111
elektromechanik	97	7%	104	8%	112	-1%	111
mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	166	-43%	94	-36%	60	67%	100
ogółem	4693	-2%	4577	8%	4962	1%	4997
część praktyczna							
kucharz małej gastronomii	1179	15%	1354	2%	1383	-8%	1270
sprzedawca	888	-3%	861	10%	951	-8%	876
mechanik pojazdów samochodowych	414	10%	457	16%	530	15%	610
murarz	145	43%	207	23%	254	68%	426
ślusarz	86	27%	109	12%	122	16%	141
monter instalacji i urządzeń sanitarnych	31	13%	35	237%	118	17%	138
elektryk	98	-43%	56	11%	62	58%	98
operator obrabiarek skrawających	7	329%	30	140%	72	35%	97
elektromechanik	87	-9%	79	19%	94	10%	103
mechanik-operator pojazdów i maszyn rolniczych	154	-41%	91	-40%	55	58%	87
ogółem	4214	-1%	4154	11%	4593	1%	4658

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWMS23/2010

Jeśli chodzi o technika i szkoły policealne, to na przestrzeni czterech ostatnich lat podwoiła się liczba osób przystępujących do egzaminu w zawodach technik informatyk i technik usług fryzjerskich. Znacząco spadła natomiast liczba ubiegających się o potwierdzenie kwalifikacji zawodowych techników ekonomistów (spadek o ponad jedną czwartą pomiędzy rokiem 2007 a 2010) oraz techników elektroników (zmniejszenie liczby przystępujących do egzaminu o około połowę).

Uczniowie technikum i szkół policealnych przystępujący do egzaminu OKE w latach 2007-2010 w wybranych zawodach

	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009	zmiana 09/10	2010
część pisemna							
technik informatyk	804	-2%	790	60%	1265	32%	1671
technik ekonomista	2341	-7%	2167	-20%	1726	-6%	1631
technik mechanik	1397	10%	1531	-13%	1329	-13%	1152
technik żywienia i gospodarstwa domowego	1188	0%	1189	-11%	1064	-6%	1003
technik hotelarstwa	807	-2%	792	14%	899	5%	941
technik budownictwa	747	8%	808	-4%	776	10%	857
technik usług kosmetycznych	508	25%	634	-1%	626	29%	807
technik handlowiec	825	-12%	722	-3%	699	-8%	645
technik elektronik	1164	-23%	900	-21%	710	-9%	643
kucharz	283	6%	300	70%	510	-3%	496
technik administracji	573	-2%	561	-20%	447	7%	480
technik usług fryzjerskich	193	54%	297	31%	389	8%	422
ogółem	16391	-1%	16177	-3%	15760	3%	16266
część praktyczna							
technik informatyk	794	3%	819	61%	1318	16%	1530
technik ekonomista	2309	-9%	2105	-13%	1835	-10%	1659
technik mechanik	1414	17%	1657	-16%	1385	-13%	1211
technik żywienia i gospodarstwa domowego	1194	3%	1235	-8%	1131	-9%	1026
technik hotelarstwa	845	5%	888	19%	1058	-3%	1027
technik budownictwa	750	13%	845	0%	842	8%	911
technik usług kosmetycznych	508	29%	657	-4%	631	42%	895
technik handlowiec	818	-15%	699	0%	698	1%	708
technik elektronik	1165	-23%	902	-14%	772	-24%	588
kucharz	283	10%	310	69%	524	-4%	501
technik administracji	576	9%	627	-21%	494	-4%	476
technik usług fryzjerskich	193	54%	298	42%	422	4%	440
ogółem	16366	2%	16734	1%	16875	0%	16928

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

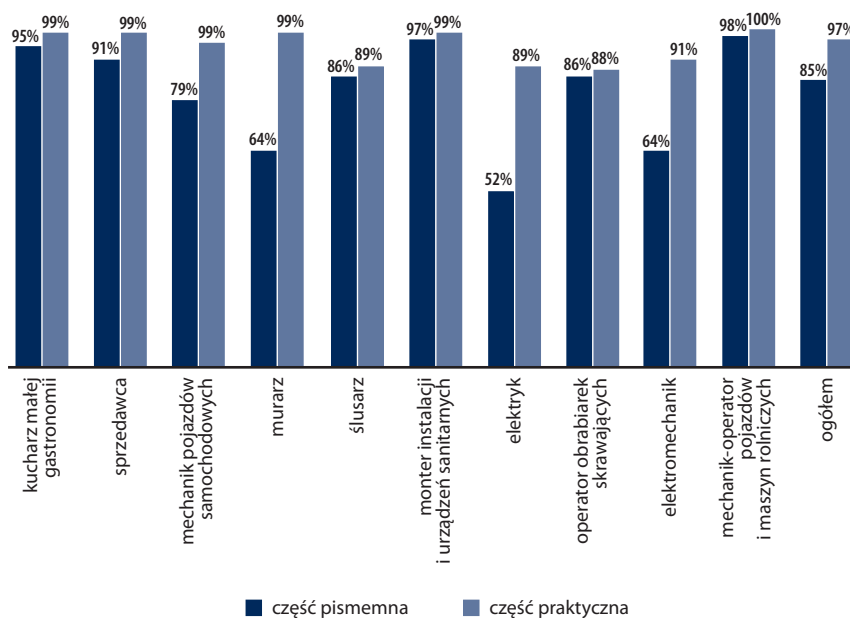
NZWMS24/2010

Spośród osób, które podeszły do egzaminu OKE w 2010 roku, 88% zdało część pisemną, a 75% – praktyczną. Warto zauważyć, że ogólnie rzecz biorąc **z teorią lepiej radzili sobie uczniowie technikum i szkół policealnych. Z kolei uczniowie z zasadniczych szkół zawodowych osiągnęli lepsze wyniki na egzaminie praktycznym.** Egzamin teoretyczny zdało 88% uczniów technikum i 85% uczniów szkół zasadniczych zawodowych, natomiast egzamin praktyczny zaliczyli niemal wszyscy przystępujący z zasadniczych szkół zawodowych (97%) i tylko 68% z technikum i szkół policealnych.

W zasadniczych szkołach zawodowych największy rozdzźwięk między zdawalnością egzaminu pisemnego i praktycznego dotyczył zawodów murarza i elektryka: praktykę zaliczyło w tych przypadkach o ponad jedną trzecią więcej osób niż teorię. W technikum i szkołach policealnych o około jedną trzecią więcej osób zdało część pisemną niż praktyczną w zawodach technik hotelarstwa i technik elektronik. Wśród najpopularniejszych zawodów nauczanych w technikum i szkołach policealnych jedynie technicy żywienia i gospodarstwa domowego poradzili sobie lepiej z praktyką niż teorią.

Zdawalność egzaminu zawodowego w 2010 roku wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych w wybranych zawodach

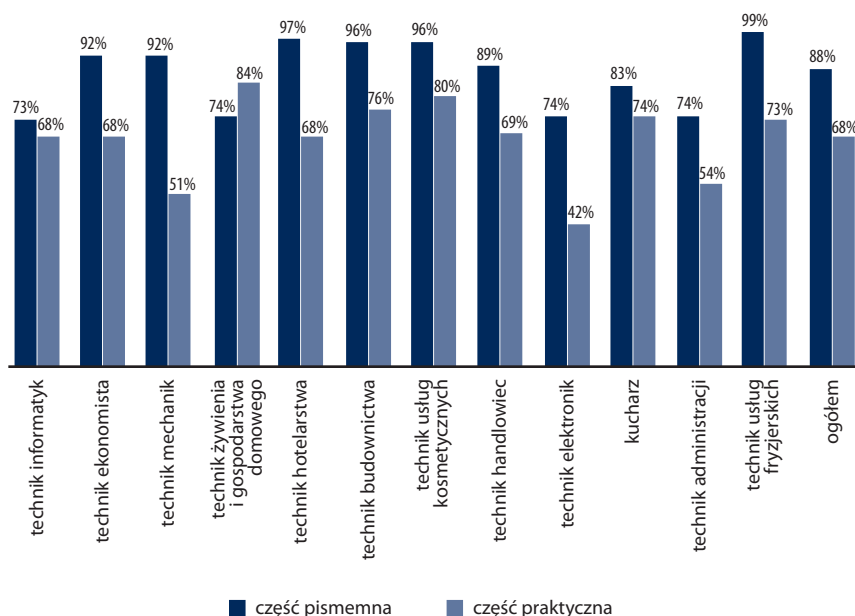

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWMS25/2010

Zdawalność egzaminu zawodowego w 2010 roku wśród uczniów technikum i szkół policealnych w wybranych zawodach

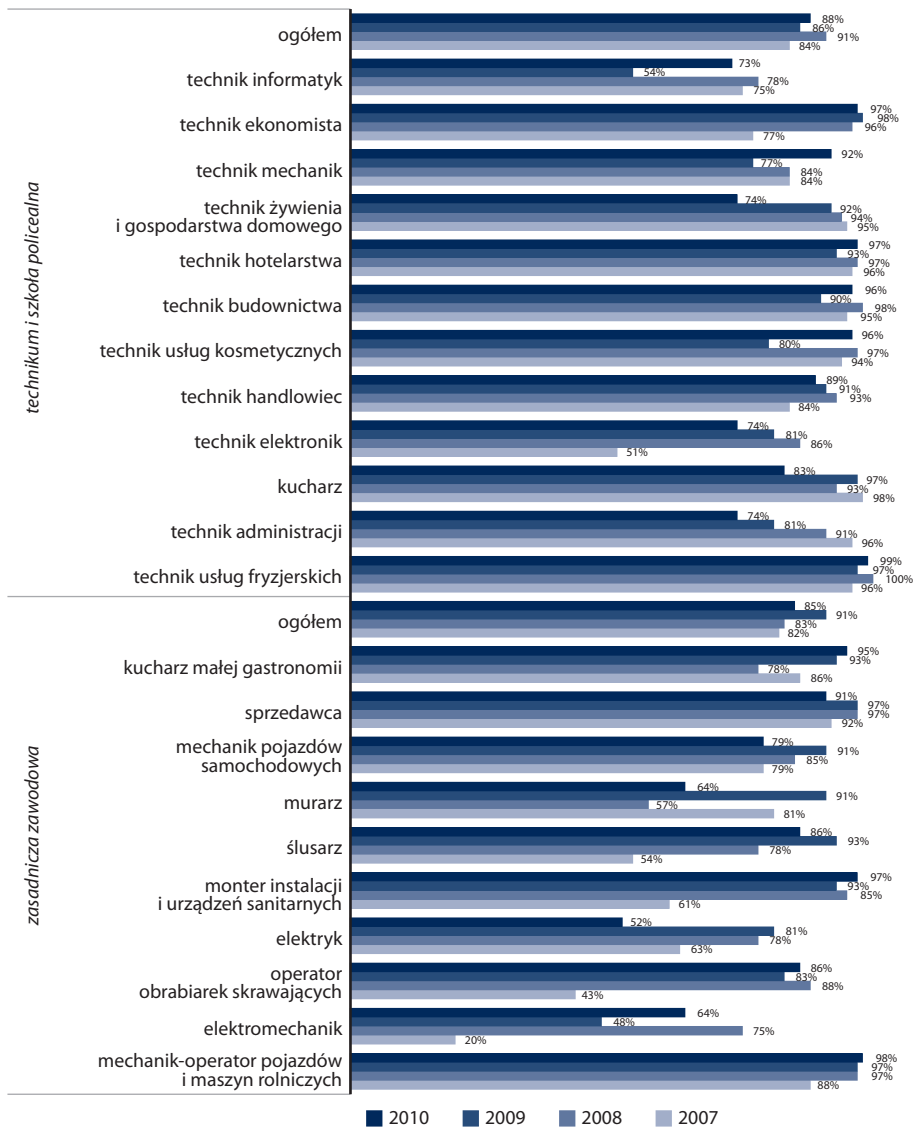

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWMS26/2010

W porównaniu do 2009 roku w 2010 **zdawalność części pisemnej** poprawiła się w technikum i szkołach policealnych, natomiast pogorszyła w zasadniczych szkołach zawodowych. Największy spadek zdawalności dotknął elektryków (z 81% do 52%) i murarzy (z 91% do 64%). Pozytywnym sygnałem jest znaczący wzrost zdawalności teorii wśród techników informatyków – po zapaści w 2009 roku, wróciła ona do poziomu z 2007 roku.

Zdawalność egzaminu pisemnego w latach 2007-2010 w wybranych zawodach

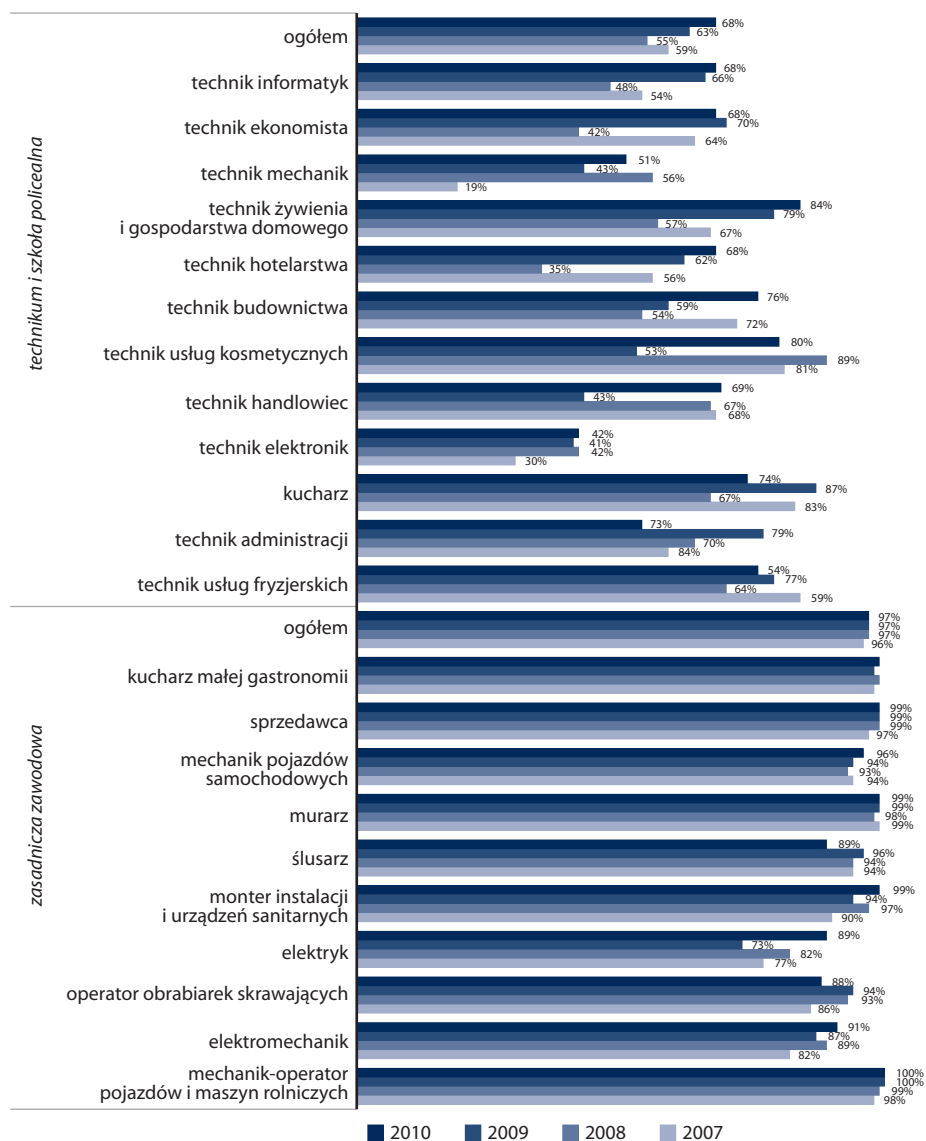
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWS27/2010

Jeśli chodzi o **część praktyczną**, to lepiej niż rok wcześniej poradzili sobie z nią uczniowie wszystkich typów szkół (techników, szkół policealnych oraz zasadniczych zawodowych). Najbardziej spektakularnie, bo o ponad jedną czwartą, zwiększyła się zdawalność wśród techników handlowców i techników usług kosmetycznych. Niewiele gorszym wynikiem mogą pochwalić się elektrycy (liczba osób kształcących się w tym zawodzie, która zdała egzamin potwierdzający kwalifikacje, wzrosła o 16%). Stuprocentowa lub niemal stuprocentowa zdawalność utrzymała się w zawodach: mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, murarz oraz sprzedawca. W 2010 roku do tego grona dołączyli również kucharze małej gastronomii oraz monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych.

Zdawalność egzaminu praktycznego w latach 2007-2010 w wybranych zawodach

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Krakowie

NZWMS28/2010

2.7 Egzaminy czeladnicze prowadzone przez rzemiosło

W 2009 roku do egzaminów czeladniczych organizowanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski przystąpiło 2 599 osób – o 14% więcej niż rok wcześniej⁵. Liczba zdających najbardziej zwiększyła się w przypadku izby tarnowskiej – aż o 52% w porównaniu z rokiem 2008.

Izby z Małopolski w 2009 r. przeprowadziły egzaminy czeladnicze w 38 zawodach. Spośród ogółu osób, które podeszły do egzaminów w tym okresie, sukcesem zakończyło egzamin 93%. Według danych izby nowosądeckiej w pierwszym terminie zdało 86% kandydatów z jej okręgu, pozostali podjęli ponowną próbę w drugim i trzecim.

Przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
izba nowosądecka	827	-14%	714	2%	726	-8%	665
izba tarnowska	719	-17%	597	-24%	454	52%	688
izba krakowska	1 323	-8%	1 212	-10%	1 093	14%	1 246
ogółem	2 869	-12%	2 523	-10%	2 273	14%	2 599

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS29/2010**

5 Liczba ta uwzględnia zarówno młodocianych pracowników, jak i osoby dorosłe.

2.7.1 Egzaminy czeladnicze dla młodocianych pracowników

Izby rzemieślnicze w 2009 przeprowadziły egzaminy czeladnicze dla 2 457 młodocianych w 31 zawodach. Podobnie jak w poprzednich latach **najwięcej osób ubiegało się o tytuł czeladnika w zawodzie fryzjera i mechanika pojazdów samochodowych**. W porównaniu z rokiem 2008, w 2009 najbardziej zwiększyła się liczba przystępujących do egzaminu w zawodach: posadzkarz (wzrost o 221%), lakiernik (wzrost o 54%) oraz murarz (wzrost o 33%).

Młodociani pracownicy przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
izba nowosądecka	741	-20%	590	13%	666	-8%	614
izba tarnowska	659	-14%	568	-23%	435	50%	653
izba krakowska	1238	-9%	1126	-5%	1069	11%	1190
ogółem	2638	-13%	2284	-5%	2170	13%	2457

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS30/2010**

Liczba młodocianych przystępujących do egzaminu czeladniczego w wybranych zawodach w latach 2006-2009

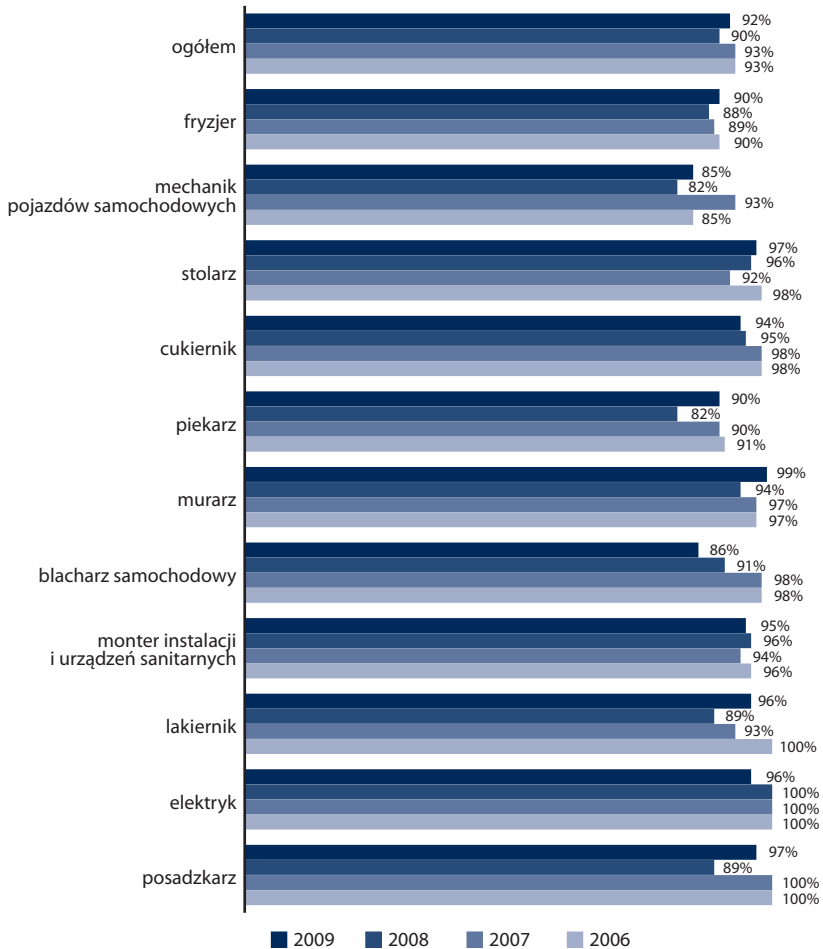
	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
fryzjer	566	-6%	532	-1%	525	-2%	515
mechanik pojazdów samochodowych	364	-11%	325	-9%	297	27%	376
stolarz	256	-3%	249	-5%	237	15%	272
cukiernik	331	-35%	215	-1%	212	10%	233
piekarz	379	-30%	264	-25%	197	-7%	183
murarz	117	9%	127	-6%	120	33%	159
blacharz samochodowy	111	9%	121	-17%	101	13%	114
monter instalacji i urządzeń sanitarnych	55	-5%	52	42%	74	30%	96
lakiernik	53	-17%	44	23%	54	54%	83
elektryk	67	-9%	61	2%	62	29%	80
posadzkarz	24	-8%	22	-14%	19	221%	61

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS31/2010**

Tytuł czeladnika otrzymało 92% młodocianych pracowników, którzy przystąpili do egzaminu. Ogólna zdawalność w stosunku do 2008 roku poprawiła się zatem o 2%. Najlepiej na egzaminie poradzili sobie murarze (zdało 99%), stolarze (97%) i posadzkarze (97%), najgorzej – mechanicy pojazdów samochodowych (zdało 85%) oraz blacharze samochodowi (86%).

Zdawalność egzaminu czeladniczego wśród młodocianych pracowników w wybranych zawodach (lata 2006-2009)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS32/2010**

2.7.2 Egzaminy czeladnicze dla dorosłych

Rzemiosło oferuje możliwości kształcenia się nie tylko młodzieży, ale i dorosłym. Podobnie jak w przypadku młodocianych, po zakończonej nauce zawodu zdobyte przez dorosłych umiejętności weryfikuje egzamin. W 2009 roku do egzaminu czeladniczego przystąpiły 142 osoby dorosłe, najwięcej w zawodach: murarz, posadzkarz, fryzjer, optyk okularowy, malarz-tapeciarz i parkieciarz.

Dorośli przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
ogółem	231	3%	239	-57%	103	38%	142

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS33/2010**

Egzaminy zdawane przez dorosłych charakteryzuje bardzo wysoka zdawalność. W 2009 roku zdali wszyscy, którzy do nich przystąpili. W 2008 ogólną zdawalność obniżył tylko wynik fryzjerów (zdało 91%). Natomiast w latach 2006-2007 nie uzyskało potwierdzenia kwalifikacji zawodowych zaledwie kilku murarzy, mechaników pojazdów samochodowych i piekarzy.

2.8 Egzaminy mistrzowskie prowadzone przez rzemiosło

Do egzaminów mistrzowskich w 2009 roku przystąpiło 285 osób, o 10% więcej niż rok wcześniej. Podobnie jak w przypadku czeladnika, najwięcej osób ubiegało się o tytuł mistrza w zawodach fryzjer i mechanik pojazdów samochodowych.

Przystępujący do egzaminu mistrzowskiego w latach 2006-2009

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
izba nowosądecka	116	18%	137	-9%	124	2%	127
izba tarnowska	77	22%	94	-26%	70	6%	74
izba krakowska	91	43%	130	-50%	65	29%	84
ogółem	284	27%	361	-28%	259	10%	285

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS34/2010**

Liczba osób przystępujących do egzaminu mistrzowskiego w wybranych zawodach w latach 2006-2009

	2006	zmiana 06/07	2007	zmiana 07/08	2008	zmiana 08/09	2009
fryzjer	39	28%	50	10%	55	-5%	52
mechanik pojazdów samochodowych	23	30%	30	-20%	24	33%	32
murarz	12	133%	28	-11%	25	-20%	20
cukiernik	14	-21%	11	-55%	5	220%	16
stolarz	19	42%	27	30%	35	-57%	15
malarz-tapeciarz	9	-33%	6	17%	7	114%	15
technolog robót wykończeniowych w budownictwie	7	100%	14	-14%	12	0%	12
rzeźnik-wędliniarz	3	0%	3	-100%	0		12
ślusarz	5	80%	9	11%	10	10%	11
kominiarz	2	400%	10	-10%	9	22%	11
monter instalacji i urządzeń sanitarnych	2	350%	9	0%	9	11%	10

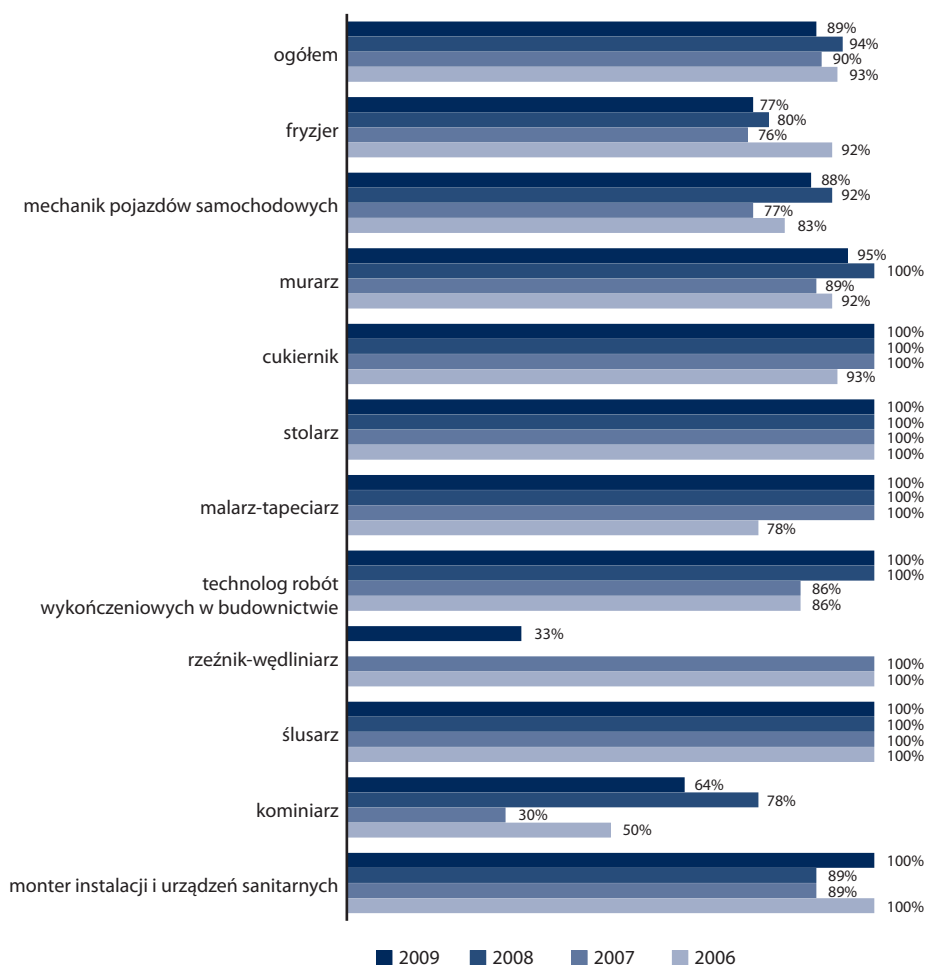
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS35/2010**

Na obszarze działania izby nowosądeckiej w pierwszym terminie zdało 91,4% przystępujących, natomiast pozostali złożyli egzamin z wynikiem pozytywnym w drugim terminie. Ogólnie rzecz biorąc w Małopolsce dyplom otrzymało 89% osób, które podeszły do egzaminu mistrzowskiego. Jest to spadek w stosunku do 2008 roku o 5%.

Stuprocentowy poziom zdawalności utrzymał się w zawodach: cukiernik, stolarz, malarz – tapeciarsz, technolog robót wykończeniowych w budownictwie oraz ślusarz. W pozostałych zawodach – za wyjątkiem montera instalacji sanitarnych – zdawalność spadła, przy czym największy spadek odnotowano wśród rzeźników-wędliniarzy (do 33%).

Zdawalność egzaminu mistrzowskiego w wybranych zawodach (lata 2006-2009)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez izby rzemieślnicze z Małopolski **NZWMS36/2010**

III. Podsumowanie i najważniejsze wnioski

W jaki sposób kształcić uczniów, żeby przygotować dobrych fachowców? Niełatwo odpowiedzieć na to pytanie, biorąc pod uwagę, jak szybko zmienia się sytuacja na rynku pracy oraz technologie wykorzystywane w rzemiośle czy przemyśle. Tymczasem szkoły zawodowe powinny dostosowywać się do tych przemian. Czy to robią? Przygotowując co roku opracowanie „Nauka zawodu w małopolskich szkołach” chcemy podsumować – w takim zakresie, w jakim jest to możliwe – sytuację w sferze praktycznego kształcenia uczniów szkół zawodowych. To ono bowiem w największym stopniu decyduje o tym, czy absolwent znajdzie swoje miejsce na otwartym rynku pracy.

Analizując dane z roku szkolnego 2009/2010 można powiedzieć, że:

- Młodzież coraz częściej zamiast nauki w liceum wybiera naukę w technikum. Potwierdza to wzrastający odsetek absolwentów tych szkół.
- Nadal najpopularniejsze zawody to kucharz małej gastronomii, sprzedawca, technik ekonomista i technik mechanik, jednak w ostatnich latach liczba absolwentów w tych zawodach spada. Biorąc pod uwagę wyniki badania „Barometr zawodów”, należy tę informację traktować jako sygnał pozytywny, gdyż prognozuje się, że w tych zawodach będzie występować nadwyżka podaży nad popytem (więcej chętnych niż miejsc pracy). Z drugiej strony z roku na roku szkoły zawodowe kończy coraz więcej: murarzy, stolarzy, techników informatyków i techników hotelarstwa. Tej tendencji należy przyglądać się z umiarkowanym optymizmem, ponieważ o ile mu-

rarze i stolarze nie powinni mieć problemów ze znalezieniem pracy, to technicy informatycy – podobnie jak kucharze, sprzedawcy i ekonomiści – znaleźli się grupie zawodów nadwyżkowych⁶.

- Szkoły coraz częściej rezygnują z prowadzenia praktycznej nauki zawodu w swoich warsztatach / pracowniach. W zamian kierują uczniów do centrów kształcenia praktycznego i do pracodawców.
- Od trzech lat przybywa uczniów kształcących umiejętności w centrach kształcenia praktycznego. Centra stanowią bazę do nauki przede wszystkim w branżach mechanicznej, elektrycznej i budowlanej. Do CKP trafiają w głównej mierze uczniowie technikum.
- W zasadniczych szkołach zawodowych dominuje nauczanie w trybie młodocianego pracownika, a więc młodzi ludzie zdobywają praktyczne umiejętności przebywając u pracodawcy. Jest to możliwe m.in. dzięki temu, że decyduje się ich zatrudnić coraz większa liczba małopolskich rzemieślników.
- Pracodawcy, którzy zdecydowali się na współpracę ze szkołami zawodowymi w ramach praktyk, przyjmowali średnio 5 uczniów z technikum i szkół policealnych.
- 14 szkół (o cztery mniej niż przed rokiem) organizowało dla uczniów praktyki zagraniczne. Najwięcej wyjeżdżało techników hotelarstwa i kucharzy. Najczęściej odwiedzanym krajem były Niemcy.
- Zdecydowana większość szkół prowadzi dla uczniów zajęcia pozalekcyjne. 40% placówek – oprócz standardowej nauki zawodu – daje uczniom możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych, często dzięki środkom z Unii Europejskiej. Najpopularniejsze kursy zawodowe to: operator wózka widłowego, barmański, prawa jazdy, spawania, SEP.
- Szkoły zawodowe oferują uczniom różne formy doradztwa zawodowego. Najczęściej są to pogadanki w czasie lekcji wychowawczych i spotkania z pedagogiem szkolnym. Niestety w większości szkół nadal brakuje profesjonalnych doradców i szkolnych ośrodków kariery. W kolejnym roku sytuacja ma szansę się poprawić, ponieważ w wielu szkołach będzie realizowany projekt „Modernizacja kształcenia zawodowego”⁷.
- Do egzaminów przeprowadzonych przez Okręgową Komisję Egzaminacyjną w Krakowie przystąpiło około 22 tys. uczniów w 112 zawodach. Zarówno do części pisemnej jak i praktycznej podeszło w 2010 roku więcej osób niż rok wcześniej. Podobnie jak w poprzednich latach z teorią lepiej poradzili sobie uczniowie technikum (zdało ją 88%) niż zasadniczych szkół zawodowych (85%). Z kolei uczniowie z zasadniczych szkół zawodowych lepiej niż z technikum wypadli na części praktycznej: zdawalność odpo-

6 Por. pilotaż badania „Barometr zawodów”. Wyniki dostępne w serwisie internetowym Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji, <http://www.obserwatorium.malopolska.pl/pl/badania-i-analizy/badania-cykliczne/barometr-zawodow.html>.

7 Więcej o projekcie: Biuro ds. Realizacji projektu „Modernizacja kształcenia zawodowego w Małopolsce”, http://www.wrotamalopolski.pl/root_BIP/BIP_w_Malopolsce/root_UM/podmiotowe/Urząd/Departamenty/BIURO+DS+REALIZACJI+PROJEKTU+MODERNIZACJA+KSZTALCENIA/Informacje/.

wiednio 97% i 68%. Znacząco gorsza zdawalność części praktycznej wśród uczniów technikum i szkół policealnych może wynikać z faktu, że w czasie zajęć praktycznych i praktyk młodzież wykonuje konkretne czynności, natomiast na egzaminie (w prawie wszystkich zawodach) musi je opisać słowami w projekcie. Ponadto na wyniki uczniów techników na pewno ma wpływ fakt, że niemal w tym samym czasie zdają oni egzamin zawodowy i maturalny.

- W 2009 roku zwiększyła się liczba osób ubiegających się o tytuł czeladnika. Spośród 2 457 młodocianych pracowników egzamin czeladniczy zdało 92%, wśród dorosłych – 100%. Do 89% obniżyła się natomiast w 2009 roku zdawalność egzaminu mistrzowskiego.

O Małopolskim Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji

Małopolskie Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji to projekt badawczy Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Krakowie. Istniejemy od 2006 roku. Prowadzimy **badania jednorazowe**, które odpowiadają na bieżące potrzeby informacyjne; **badania cykliczne**, które pozwolą nam w przyszłości formułować prognozy, a także **analizy desk research** wybranych problemów rynku pracy. Główne obszary naszej działalności badawczej to absolwenci małopolskich szkół zawodowych oraz zapotrzebowanie na pracowników wśród małopolskich pracodawców m.in. za pomocą „Barometru zawodów”.

Obserwatorium dba również o upowszechnianie informacji o rynku pracy. W tym celu **jako pierwsi w Polsce** utworzyliśmy Internetową Bibliotekę Małopolskich Obserwatorium oraz moduł „Wizualizacji danych”.

Biblioteka gromadzi informacje o umieszczonych w Internecie publikacjach na temat rynku pracy, edukacji, integracji społecznej i równości szans oraz przedsiębiorczości. W chwili obecnej opisuje i umożliwia bezpośredni dostęp do ponad tysiąca publikacji, w tym raportów z badań, analiz, podręczników i artykułów naukowych. Co tydzień uzupełniamy zbiory o kilka nowych pozycji.

Moduł „Wizualizacja danych” pozwala porównywać powiaty i podregiony województwa małopolskiego pod względem wartości wybranych wskaźników związanych z edukacją i rynkiem pracy. Porównanie poszczególnych wskaźników odbywa się poprzez mapy, tabele i wykresy. Każdą mapę można pobrać ze strony w dużym rozmiarze.

- serwis Małopolskiego Obserwatorium Rynku Pracy i Edukacji: www.obserwatorium.malopolska.pl
- Internetowa Biblioteka Małopolskich Obserwatoriów: www.obserwatorium.malopolska.pl/biblioteka, www.politykaspoleczna.obserwatorium.malopolska.pl/biblioteka
- moduł „Wizualizacja danych”: www.obserwatorium.malopolska.pl/wskazniki.

MAŁOPOLSKIE OBSERWATORIUM RYNKU PRACY I EDUKACJI

Szukaj... Strona główna RSS

- Strona główna
- Aktualności
- O Obserwatorium
- Badania i analizy
- Publikacje projektu
- Biblioteka
- Wizualizacja danych
- Media o rynku pracy
- Konkurs na artykuł
- Kontakt

O Obserwatorium **Badania i analizy** **Biblioteka** **Wizualizacja danych**

Moduł wizualizacji danych pozwala porównywać powiaty i podregiony województwa małopolskiego ze względu na wartości wybranych wskaźników, takich jak wskaźniki rynku pracy (w tym zatrudnienia i bezrobocia), edukacji i wykluczenia społecznego.

Porównanie odbywa się poprzez mapy, tabele i wykresy.

Wizualizacja danych

Biblioteka: ostatnio dodane publikacje

Tytuł publikacji	Data dodania
 Małopolska - dobre miejsce do życia i inwestowania?	29/10/2010
 Kryteria ewaluacji pomocy społecznej	27/10/2010
 Dziecko w rodzinie dysfunkcyjnej. Sposoby wspierania osób i rodzin w kryzysie	26/10/2010

Spis wykresów

1. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży w Małopolsce (łącznie ze szkołami specjalnymi)	10
2. Liczba absolwentów szkół zasadniczych zawodowych w latach 2005-2009 (w wybranych zawodach)	12
3. Liczba absolwentów szkół średnich zawodowych i policealnych w latach 2005-2009 (w wybranych zawodach)	12
4. Miejsce odbywania zajęć praktycznych młodzieży z zasadniczych szkół zawodowych w wybranych zawodach	15
5. Miejsce odbywania zajęć praktycznych uczniów technikum w wybranych zawodach	17
6. Miejsce odbywania zajęć praktycznych w podziale na powiaty	18
7. Liczba uczniów na praktykach zagranicznych (w podziale na zawody)	21
8. Zajęcia pozalekcyjne prowadzone przez szkoły (procent zespołów szkół)	23
9. Zajęcia pozalekcyjne oferowane przez szkoły (w podziale na typy szkół i źródło finansowania)	24
10. Formy doradztwa zawodowego oferowane przez małopolskie szkoły (procent zespołów szkół)	25
11. Doradztwo zawodowe oferowane przez szkoły (w podziale na typy szkół)	26
12. Zdawalność egzaminu zawodowego w 2010 roku wśród uczniów zasadniczych szkół zawodowych w wybranych zawodach	30

13. Zdawalność egzaminu zawodowego w 2010 roku wśród uczniów technikum i szkół policealnych w wybranych zawodach	31
14. Zdawalność egzaminu pisemnego w latach 2007-2010 w wybranych zawodach	32
15. Zdawalność egzaminu praktycznego w latach 2007-2010 w wybranych zawodach	33
16. Zdawalność egzaminu czeladniczego wśród młodocianych pracowników w wybranych zawodach (lata 2006-2009)	36
17. Dorośli przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009	37
18. Zdawalność egzaminu mistrzowskiego w wybranych zawodach (lata 2006-2009)	39

Spis tabel

1. Liczba szkół, do których zostały rozesłane ankiety w podziale na powiaty	8
2. Liczba szkół, do których zostały rozesłane ankiety w podziale na publiczne i niepubliczne	9
3. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych dla młodzieży w 2009 w podziale na powiaty i typy szkół	11
4. Liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w czterech centrach kształcenia praktycznego w Małopolsce	13
5. Liczba szkół współpracujących z CKP	14
6. Liczba uczniów odbywających praktyczną naukę zawodu w małopolskich CKP w podziale na wybrane zawody (od roku szkolnego 2007/2008 do 2009/2010)	14
7. Praktyczna nauka zawodu w rzemiośle	16
8. Średnia liczba uczniów technikum odbywających praktyki u jednego pracodawcy (w podziale na wybrane zawody)	19
9. Średnia liczba uczniów szkół policealnych odbywających praktyki u jednego pracodawcy (w podziale na wybrane zawody)	20
10. Zagraniczne praktyki zawodowe w roku szkolnym 2009/2010	22
11. Liczba uczniów zgłoszonych i przystępujących do egzaminu OKE w 2010 roku	28
12. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych przystępujący do egzaminu OKE w latach 2007-2010 w wybranych zawodach	28
13. Uczniowie technikum i szkół policealnych przystępujący do egzaminu OKE w latach 2007-2010 w wybranych zawodach	29

14. Przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009	34
15. Młodociani pracownicy przystępujący do egzaminu czeladniczego w latach 2006-2009	35
16. Liczba młodocianych przystępujących do egzaminu czeladniczego w wybranych zawodach w latach 2006-2009	35
17. Przystępujący do egzaminu mistrzowskiego w latach 2006-2009	38
18. Liczba osób przystępujących do egzaminu mistrzowskiego w wybranych zawodach w latach 2006-2009	38

